

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**EĞİTİM PROGRAMLARI VE
ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**TEZSİZ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

**TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİNDE
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER**

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Emrah DURSUN

Danışman

Prof. Dr. Bayram ÖZER

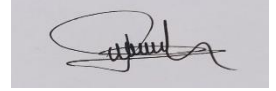
**SAMSUN
2023**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu proje ödevinin yazım sürecinde etik ilkelere uyduğumu, kaynakçada gösterilen kaynaklardan hariç diğer her bölüm ve yazıyı kendi düşüncem olarak yazdığımı beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Emrah DURSUN

İmza:

ÖZET

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER

Emrah DURSUN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretimi
Ana Bilim Dalı
Dönem Projesi, Haziran/2023

Danışman:

Prof. Dr. Bayram ÖZER

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlerin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları sorunlar ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinin neler olduğudur. Nitel araştırma yöntemi olarak olgu bilim (fenomonoloji) yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırma, Samsun İli Salıpazarı, İlkadım ve Canik ilçelerinde görev yapan 16 Türkçe öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmada verilerin toplanması için görüşme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler için içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin okul için de iş yüklerinin ve evrak yüklerinin fazla olduğu, idare tarafından görev dağılımlarında adaletsizlikler olduğu, zümreler arası iletişim eksiklikleri bulunduğu görülmüştür. Öğrencilerin ve velilerin okula ve dersleri ilgisini arttırıcı faaliyetlerin yapılması, idarelerin görev dağılımlarında adaletli olması, Türkçe öğretmenlerinin iş yükünün azaltılması, okulların fiziki imkânlarının arttırılması gibi çalışmaların yapılması yerinde olacaktır

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Türkçe, Öğretmen

ABSTRACT

THE PROBLEMS ENCOUNTERED BY TURKISH TEACHERS IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Emrah DURSUN

Ondokuz Mayıs University
Graduate Education Institute
Curriculum and Instruction
Department of
Term Project, June/2023

Counselor:
Prof. Dr. Bayram OZER

In this study, teachers' opinions about the problems faced by Turkish teachers in the education process were investigated. The purpose of this research is to determine the opinions of Turkish teachers about the problems faced by Turkish teachers in the education and training process. The phenomenology approach has been adopted as a qualitative research method. The research was applied to 16 Turkish teachers working in Samsun province Salıpazarı, İlkadım and Canik counties. Interview technique was used to collect data in the research. Content analysis method was applied for the obtained data. As a result of the research, it was seen that Turkish teachers have a high workload and paperwork for the school, there are injustices in the distribution of duties by the administration, and there are deficiencies in communication between the groups. It would be appropriate to carry out activities to increase the interest of students and parents in the school and lessons, to be fair in the distribution of duties by the administrations, to reduce the workload of Turkish teachers, and to increase the physical opportunities of schools.

Keywords: Education, Turkish, Teacher

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
ÖZET	
.....	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
1. BÖLÜM I	1
1.1. Giriş	1
1.2. Problem Durumu	1
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi Ve Gerekçesi	5
1.5. Sayıtlılar	5
1.6. Sınırlılıklar.....	5
1.7.Tanımlar	6
1.8. Kısaltmalar	6
2.BÖLÜM II-KURAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI	7
2.1. Türkçe Öğretimi	7
2.2. Türkçe Öğretmenliği	8
2.2.1. Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimi	9
2.2.2. Türkçe Öğretmenlerinin Sorunları	11
2.3. İlgili Araştırmalar.....	11
3. BÖLÜM III-YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	14
3.3. Veri Toplama Araçları.....	15
3.4. Veri Toplama Süreci	15
3.5. Verilerin Analizi.....	16
4. BÖLÜM IV- BULGULAR	17
4.1. Görevinizi Yaparken Okul İdaresi İle Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?	17
4.2. Görevinizi Yaparken Zümrelerinizden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?.....	18
4.3. Görevinizi Yaparken Veliden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?....	20

4.4. Görevinizi Yaparken Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar Nelerdir?	21
4.5. Görevinizi Yaparken Okulun fiziki şartlarından kaynaklı sorunlar nelerdir?	23
5. BÖLÜM V- TARTIŞMA-SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	26
5.1 Sonuçlar.....	29
5.2 Öneriler.....	31
5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler	31
5.2.1 Araştırmacıya Yönelik Öneriler	31
KAYNAKLAR	32
EKLER.....	36
EK 1. Görüşme Formu	36
EK 1. Özgeçmiş.....	37

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

TKK: Talim Terbiye Kurulu

TÖEÖSKP: Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Sürecinde Karşılaştıkları Problemlerin

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Ve İş Ortamı Bilgileri.....	15
Tablo 2. Okul İdaresi İle Yaşanan Sorunlar Tablosu.	17
Tablo 3. Zümrelerden Kaynaklı Sorunlar Tablosu.....	19
Tablo 4. Veliden Kaynaklı Sorunlar Tablosu	20
Tablo 5. Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar Tablosu.	22
Tablo 5. Fiziki Şartlar Tablosu.	24

1. BÖLÜM

1.1. Giriş

Bu bölüm araştırma problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, araştırmanın sınırlılıkları ve tanımlar hakkında bilgilerin verildiği giriş bölümünü oluşturmaktadır.

1.2. Problem Durumu

Dünyadaki araştırmacılar ve yazarlar eğitimin tanımını farklı farklı dile getirmişlerdir. Bu tanımlar içinde ise en genel olanı, davranış değişikliğidir. Öğrenme sistemlerinin kullanıldığı her ortamın sonucunda, bir davranış değişikliği olduğunu da söyleyebiliriz. Eğitim süreci öğrenmeye, öğrenme ise davranışın değişmesine yol açmaktadır (Dönmezer, 1997).

Eğitim sistemlerinin en önemli sonucu ve unsuru öğrenme olmalıdır. Eğitim sisteminin de başarılı olabilmesi, sistemin uygulayıcıları olan öğretmenlerin ve diğer eğitim çalışanlarının kalitesine bağlıdır. Hangi eğitim modeli olursa olsun, uygulayıcılardan daha fazla hizmet üretememektedir. Bu durumdan dolayıdır ki, bir okul ortamı, içinde bulunan öğretmenler ve diğer personeller kadar iyidir diyebiliriz (Kavcar, 1999).

Okul ortamında öğretmen, öğrenmeyi oluşturan kişidir. Teknolojinin gelişmesi ile öğretmenlerin, öğrencilerle ilgilenmesi daha fazla artmıştır. Öğrenme ortamları teknolojinin gelişmesi ile sınıf dışına çıkmış ve her ortamda artık öğrenme faaliyeti gerçekleşmeye başlamıştır. Bu durum okul ortamının iklimini bozmaya başlamış olsa da, öğretmenlerin daha fazla okulda vakit geçirmelerine, işine ve mesleğine kendini adanmasına, öğrencilerine daha duyarlı hale gelmesine katkı sağlamıştır (Başar, 1999).

Eğitim okul içinde ve okul dışında gerçekleştirilecek etkinliktir. Ancak okullar, eğitim etkinlikleri için yapılmış özel alanlardır (Basar, 1999, Bursalıoğlu, 2013). Okul ortamı ve sınıf ortamı, iyi düzenlenmiş usta işi bir ortam olmalıdır ki, davranışı

değiştirme, çevreyi değiştirme olanağına sahip olsun. Eğitimdeki gelişmeler ve teknolojik altyapı, öğrenme ortamına yenilikler getirmektedir. Eğitimdeki olumlu gelişmeler, öğretmenlerin bireysel, sosyal ve zihinsel olarak öğrenme ortamlarını düzenlemelerine ve öğrenmenin çok boyutlu olarak gerçekleşmesini sağlamalarına neden olmuştur (Basar, 1999). Okullarımız yapılarını buna uygun hale getirmeli ve bünyesine gereken donanımları sağlamalıdır.

Eğitim sisteminde ve eğitim ortamında, yukarıda bahsedilen durumlardan dolayı, kurumların yeterli teknolojik altyapısının tam olmaması, öğretmenlerin araç ve gereci kullanmadaki yetersizlikleri veya araç gereç teminindeki zorlukları, gelişen teknoloji ile öğrencilerin davranış problemlerinin artması, öğretmenlerin ekonomik nedenlerden dolayı zorlukları, okulun bulunduğu çevrenin yapısı, velilerin sosyoekonomik durumu vb. gibi durumlardan dolayı öğrenme ortamlarında sıkıntılar olduğunu söyleyebiliriz.

Milli Eğitim Bakanlığı eğitim politikalarına bakıldığında Türkçe dersleri hem diğer dersleri desteklemekte, hem de diğer derslerin içeriğini oluşturmaktadır. Öğrenciler anlamadığı bir soruyu yapamamakta ve karar vermede sıkıntılar yaşamakta, kendi kültürünü ve dünya kültürlerini tanımakta zorlanmakta, evrensel kabul edilen tüm derslerde ki başarıyı ana dili kullanma etkilemektedir (Akyol, 2006; Akt., Durukan).

Türkçe dersinin amaçları arasında dersi öğrenciye sevdirmek ve anadilinin inceliklerini bilerek düzgün konuşmayı sağlamaktır. Öğrencilerin başarılı olduğu derslere bakıldığında genellikle öğrencilerin sevdikleri derslerde daha gayretli ve başarılı olmaya çalıştıkları görülmektedir. Dersin düz anlatım tekniği ile değil, farklı yöntem ve teknikler kullanılarak, öğrencileri dersin içine katarak, öğrenmenin kalıcılığı sağlanabilir. Bu nedenden dolayıdır ki ders anlatılırken her öğrenciyi dersin içine katmak, öğrencinin öğrenmesini en üst seviyeye çıkarmak için farklı öğrenme ve öğretme metotları kullanılması önemlidir. Farklı yönetme ve tekniklerin kullanılması Türkçe dersinin ile öğretmenler ve öğrenciler için hem eğlenceli hale getirecek hem de hedeflenen amaçlara ulaşılır (Gümüş ve Buluç, 2007).

Düz anlatım tekniği ile anlatılan ders öğrenciyi sıkacak ve dersten soğumasına neden olacaktır. Çağımız toplumlarında teknolojinin bu kadar geliştiği bir ortamda Türkçe dersi öğretiminde de farklı araç gereç ve materyaller kullanılması öğrenmeyi kolaylaştıracak ve öğrencilerin motivasyonunu arttıracaktır. Yine öğrenmenin kalıcı olması için sadece ders içi etkinlikler ile değil ders dışı etkinliklerle de desteklenmesi önemlidir (Sever, 2001). Öğrenciler değerlendirilirken yazılı sorularına göre değil çoklu geliştirilecek değerlendirme yöntemlerine göre de değerlendirilmesi, öğrencilerin motivasyonunu olumlu yönde arttıracaktır.

Türkçe dersini sadece okulda okutulan bir ders olarak görmemek lazımdır. Türkçe dersini bir dil olarak görmek de gerekir. Çünkü yaşamımız boyunca kullanmak durumundayız. Okumayı, yazmayı, anlamayı, düşünmeyi, problem çözmeyi ve iletişim kurmayı bir ömür boyu dil ile sağlarız. Bundan dolayıdır ki dil, okul ile sınırlandırılmaz (Güneş, 2011).

Dil bireylerin kendini gerçekleştirme için önemli bir araçtır. Çünkü konuşma, okuma, yazma, iletişim kurma hep dil ile gerçekleşmektedir. Dilin edinimlerini iyi öğrenen ve dilin hedefleri kazanan birey kendini gerçekleştirmede daha aktif rol oynayacaktır. Dil anadili öğrenme aracı olarak yazılı tüm kaynaklardan yararlanılmasına olanak sağlayacak düşünen ve üreten insan profilini ortaya çıkaracaktır (Sever, 2001).

Ülkemizde Türkçe dersleri ile anadil öğretimi gerçekleşmektedir. Milli eğitim bakanlığının hazırlamış olduğu Türkçe eğitim programı çerçevesinde dersle okutulmaktadır. Bu programın içeriğine bakıldığında düşünen öğrenciler yetiştirmek ve sağlıklı iletişim becerileri kazanmak gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. Türkçe dersi programı dil, düşünce ve iletişim alt yapısı üzerine kurulduğu düşünülürse, küçük yaşlardan itibaren öğretilmesi, dil ve düşünce becerilerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır (Yaşar ve Topçuoğlu Ünal, 2016).

Türkçe dersi öğretim programı dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu olmak üzere beş öğrenme alanından oluşur. Öğrenme alanları öğrencilerin dil, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimine katkı sağlayacak

çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerleri içerir. Programda öğrenme alanları hem kendi içinde hem de diğer öğrenme alanlarıyla bütünleştirilerek ilişkilendirilmiştir (MEB, 2009).

Türkçe dersinin bu kadar önemli olduğu bir ortamda ve tüm ders içeriklerine de etki ettiği düşünülürse, öğretimi sırasında bazı aksaklıkların ve sorunların da olacağı muhakkaktır. Dersin öğretimi sırasında öğretmenden, öğrenciden, veliden, okul idaresinden ve materyal eksikliklerinden kaynaklanan sorunlar da dersin öğretiminde belli başlı problemler oluşturmaktadır. Bu problemlerin tespit edilmesi ve eğitim ortamının akademik olarak araştırılması gerekli hale gelmektedir. Alan yazınına kaynak olması açısından Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ilgili öğretmen görüşlerinin alınmasının faydalı olunacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Yaşadığımız ülkenin geleceği ve toplumun gelişim göstermesi için eğitimin önemi çok fazladır. Bu eğitim sisteminde ders içeriklerinin ve programların hazırlanması da çok önemlidir. Bu programların uygulanmasında da ister istemez belli başlı zorluklar ve sorunlar bulunmaktadır. Bu araştırmada, Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Bu bağlamda aşağıda belirtilmiş olan araştırma sorularına yanıtlar aranmıştır.

- 1- Okul idaresi ile yaşadığımız sorunlar nelerdir?
- 2- Zümrelerinizden kaynaklı yaşadığımız sorunlar nelerdir?
- 3- Veliden kaynaklı yaşadığımız sorunlar nelerdir?
- 4- Öğrencilerden kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 5- Okulun fiziki şartlarından kaynaklı sorunlar nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi Ve Gerekçesi

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlerin neler olduğu ve neden kaynaklandığının ortaya çıkarılması önem taşımaktadır. Bir literatür araştırmasının olması, ileride hazırlanacak programlar ve geliştirilecek çözüm önerileri için önemli olacaktır. Yaşadığımız çağdaki eğitim sistemi içinde önemli bir yere sahip olan Türkçe dersinin öğretilme kalitesini arttırmak adına, hem okul idaresinden, hem öğretmenlerden, hem aileden, hem öğrencilerden, hem de araç gereç ve materyal eksikliklerinden kaynaklanan sorunlara açıklık getirmek için yapılmış bir çalışmadır. Yapılan araştırma ile hem literatür taraması, hem de farklı çevrelerde yapılan araştırma ile ele alınan sorunları, sorunların giderilmesi ve Türkçe öğretmenlerinin sorunlarını azaltarak dersin verimliliğinin arttırılmasını sağlamak açısından önlemlidir.

1.5. Sayıtlar

1. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan katılımcılar, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Samsun ilinde görev yapan ve araştırmaya katılım konusunda istekli olan, Türkçe öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma sonuçları maalesef katılımcıların görüşme sorularına verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılı Samsun ili Salıpazarı, İlkadım ve Canik ilçelerinde görev yapan Türkçe öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlerin neler olduğunu hazırlanan ve uygulamaya koyulan görüşme formu ile değerlendirilmiştir. Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili hazırlanan görüşme formunda bulunan sorulara vermiş olduğu cevaplar ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramlar ve bunların anlamları şöyledir:

Eğitim: İnsanoğlunun dünyaya geldiği andan itibaren yaşamını sürdürdüğü dönem boyunca yapmış olduğu etkinliktir. Her dünyaya gelen çocuk ömrü boyunca bir eğitim sisteminin içerisinde bulur kendini. Bunu en iyi açıklayan kişi olan Erden'e (2011) göre; "eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar süregelen bir süreçtir." demektedir.

Türkçe Dersi: Türkçe dersi öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin kazandırılması ve bu beceriler aracılığıyla kendilerini geliştirmelerini, etkili iletişim kurmalarını, Türkçeyi severek ve Türkçeye istek duyarak çeşitli bilgi, beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesini amaçlayan derstir (MEB, 2018).

1.8. Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

TKK: Talim Terbiye Kurulu

TÖEÖSKP: Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Sürecinde Karşılaştıkları Problemlerin

2. BÖLÜM- KURAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Türkçe Öğretimi

Meşrutiyetin ilanı ile birlikte okutulan dersler ve içerikleri yeniden düzenlenmiştir. Yapılan değişimler ile birlikte Türkçeye verilen değer kat ve kat artmıştır. O dönem yönetimde olan İttihat ve Terakki Partisi milliyetçi bir çizgide olan görüşe sahiptir. Bu da ilk ve orta dereceli okullarda Türkçe öğretimini daha geniş ve içeriği zengin olarak ele alınmıştır. 1916'da Hüseyin Ragıp tarafından "Türkçenin Usul-i Tedrisi" adlı bir eser kaleme alınmış ve dönemin öğretmenlerine sunulmuştur (Ağar, 2004).

Türkçe hak ettiği değeri aslında Atatürk döneminde yapılan değişikliklerle kazanmıştır. Milli devlet ve milli dil kavramları ile yola çıkılmış ve bilim dili olarak Türkçe seçilmiştir. Ondan önce kullanılan Arapça, Farsça ve Osmanlıcaya son verilmiş, okullarda artık Türkçe öğretimine geçilmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte günümüze kadar ders programlarında birçok değişiklikler ve yenilikler yapılmıştır. Gelişen ve değişen günün koşullarına göre güncellemeler yapılmıştır. Aksayan programlar geliştirilerek yenilenmiştir (Şahin ve Bayramoğlu, 2015). Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar on iki kez ders programı değiştirilmiştir. 1929 yılında dil ve edebiyat öğretimi birleştirilerek bir bütün olarak sunulmuş ve ne şekilde yol izleneceği hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra 1945 yılında değişiklik yapılmış ve ilkokul ile ortaokulun birbirine entegrasyonu sağlanmaya çalışılmıştır. 1957 yılında aksayan bazı yerlerde değişiklikler yapılmış ve program kullanılmaya devam edilmiştir. 1981 yılında tekrar değişiklik yapılarak 1957 programının uygulanmasına devam edilmiştir (Dursunoğlu, 2006). Bu değişiklikle birlikte program 2004 yılına kadar kullanılmıştır. 2004 yılında önce ilkokul Türkçe programı ardından 2005 yılında ortaokul ders programları değişmiş ve 6. sınıftan itibaren kademeli olarak geçişi sağlanmıştır (Demirbaş, 2007; Girgin, 2011). Bu programdan da istenilen verim alınamamıştır (Yüksel, 1998).

Türkçe dersi programında asıl köklü değişiklik 2015 yılında yapılmıştır. Davranışçı yaklaşımdan vazgeçilerek öğrenci merkezli yapılandırmacı yaklaşım

benimsenerek program hazırlanmıştır. Bu programda merkezde öğrenci bulunmaktadır (Şahin ve Bayramoğlu, 2015). 2015 yılındaki yayınlanmış olan Türkçe dersi programı 2019 da aksayan ve geliştirilmesi gereken yönleri revize edilerek ve değiştirilerek 2019 yılında yeni program yayınlanmıştır (MEB, 2019). Günümüzde de hala 2019 yılında yayınlanan Türkçe öğretimi programı kullanılmaktadır.

2.2. Türkçe Öğretmenliği

Türkçe dersi ilköğretim kademesinde okutulmaktadır. İlkokullarda sınıf öğretmenleri tarafından, ortaokullarda ise Türkçe öğretmenleri tarafından okutulmaktadır. Bu ders liselerde Türk dili ve Edebiyatı dersi adı altında devam etmektedir. Ortaokullardaki Türkçe öğretmenleri beş ve altıncı sınıflarda haftada altı saat, yedi ve sekizinci sınıflarda haftada beş saat, bir sınıfa derse girmektedir (MEB, 2019).

TTK (2014) yayınlamış olduğu öğretmenlerin atama ve girebileceği dersler tebliğler dergisine göre Türkçe öğretmenleri, Türkçe, halk kültürü, edebiyat, çocuk edebiyatı, düşünce eğitimi, medya okuryazarlığı, Osmanlı Türkçesi, diksiyon ve hitabet, iletişim ve sunum becerileri, yazarlık ve yazma becerileri, diksiyon ve hitabet ile drama derslerine girmektedirler.

MEB (2019) Türkçe dersi programına göre, Türkçe öğretmenleri, öğrenciye aşağıda sıralanan beceri ve kazanımları kazandırmakla yükümlüdür.

- 1- Dinleme, okuma ve yazma becerileri,
- 2- Kelime hazinesini geliştirme, okuduğunu doğru anlama ile birlikte duygu, düşünce ve hayal dünyalarının zenginleşmesini sağlama,
- 3- Bir konu hakkında etkili ve anlaşılır şekilde kendini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilme,
- 4- Okuma yazma sevgisi ve alışkanlığı kazandırma,
- 5- Kurallarına uygun şekilde Türkçeyi kullanma ve yazma becerisi kazandırma olarak sıralanmıştır.

Türkçe öğretmenleri branş dersleri düşünüldüğünde bir sınıfa en fazla giren öğretmenlerden biridir. Haftada ya beş saat ya da altı saat bir sınıfa girmektedir.

Okuldaki sosyal ve kültürel faaliyetlerin hazırlanmasında ve sunulmasında Türkçe öğretmenleri öğrenciye yön vermektedir. MEB (2019) Türkçe dersi programında Türkçe öğretmenlerinin görevlerini şu şekilde açıklamıştır:

- 1- MEB müfredatına göre dersi öğrencilerin dil gelişimine ve öğrenme biçimine uygun olarak dersi işlemek,
- 2- Okuma, yazma ve dinleme becerilerinin öğrencide gelişimini sağlama,
- 3- Etkili, doğru ve güzel konuşma ve yazma becerilerini öğrencilerde sağlamak,
- 4- Seminer, panel, münazara, konferans gibi etkinliklere öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için katılımını sağlama,
- 5- Öğretim materyallerini dersinin konusuna göre hazırlamak ve kullanmak,
- 6- Kullanılmış olduğu materyallerin etkili, verimli ve güncel olmasına dikkat etmek,
- 7- Eğitim öğretimin daha verimli ve etkin olması için teknoloji kullanımını sağlamak,
- 8- Resmi tören ve ulusal bayramları organize etmek,
- 9- Ulusal bayram ve törenlerin önemini öğrencilerin anlamalarını sağlamak ve öğrencilerin bu törenlere katılımını organize etmek,
- 10- Mesleki gelişimi için sürekli araştırmacı olmak,
- 11- Dersine girdiği sınıfların başarı durumlarını sınavla ölçmek,
- 12- Kitap okuma alışkanlığını öğrenciye kazandırmak,
- 13- Okuldaki tüm sosyal ve kültürel faaliyetleri organize etmek, okul içi dergi veya gazete çıkartmak, kompozisyon, şiir ve öykü alanlarında yarışmalar düzenlemek, özel gün ve haftaları, törenleri organize etmek gibi görevleri olduğunu belirtmiştir.

2.2.1. Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimi

Bu alan lisans düzeyindeki eğitim fakültelerinde yetiştirilmektedir. Bu öğretmenliğin yetiştirilmesindeki amaç ilköğretimin ikinci kademesindeki Türkçe öğretmeni ihtiyacını karşılamaktır. Bu alan öğretmenlerinde iletişim becerileri gelişmiş, sözel yeteneği güçlü, öğretmeyi ve çocukları seven, yaptığı işten mutluluk duyan kişiler olması beklenir. Bunun için de bu alanı seçecek insanların öncelikle

çocukları sevmesi önemlidir. Bu alan öğretmenlerinde genel kültür, genel yetenek, yaratıcılık ve hoşgörü seviyesi yüksek kişilik özellikleri gerekir (Güzelbey, 2006).

Türkçe öğretmenliği ve diğer alan öğretmenlerinin yetiştirilmesi ile yıllarca birçok düzenleme yapılmıştır. Eğitim fakülteleri için en son yapılan düzenleme 2018 yılındadır. Yükseköğretim kurumu bu düzenlemeleri yapmadan eğitim fakültelerinde bazı yenilikler yaparak üniversite sınavı sonucunda taban puan uygulamasını hayat geçirmiştir. 240.000 puanın altında puan alan öğrencilerin eğitim fakültelerini tercih etmelerinin önünü kapatmıştır. Daha sonra öğrenci sayılarını azaltma yoluna gitmiştir. Devamında da eğitim fakültelerinde ikinci öğretim yani gece eğitimini kapatmıştır (YÖK, 2018).

Yapılmış olan düzenlemeler ile Türkçe öğretmenliği lisans programının içeriği de değiştirilmiştir. Ders içerikleri üç kategoriye ayrılmıştır. Öğretmenlik alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür olarak düzenlenmiştir. Derslerin ağırlıkları meslek dersleri %33; GK dersleri %18 ve AE dersleri de % 49 oranında yer almıştır. Toplam kredi miktarı 157 saat olarak düzenlenmiştir (YÖK, 2018).

Öğretmenler genellikle üniversitelerde veya eşdeğer kabul edilen yerlerde donanımlı olarak öğretmenliğe başlamakta ancak ilerleyen yıllarda hizmet içi faaliyetlerle kendilerini maalesef geliştirmemektedir (Yıldırım, 2019). Oysa öğretmenlik mesleği sürekli kendini yenilemek ve gelişime açık olmak demektir. Teknolojinin hızla ilerlediği çağımızda öğretmenlerin de kendini sürekli yenilemesi ve geliştirmesi gerekmektedir. Öğretmenliğe başladıkları bilgiler ile bir ömür boyu öğretmenlik yapmaları olanaksızdır (Yurtseven Yılmaz, 2018). Hizmet içi faaliyetler ile değişen ve gelişen eğitim sisteminin öğretmenler ce incelenmesi ve bu alanda kendilerini yetiştirmesi gerekmektedir. Milli eğitim bakanlığınca son yıllarda ÖBA (Öğretmen Bilişim Ağı) ile öğretmenlere uzaktan kurs ve seminer verilmekte, ayrıca seminer dönemlerinde de çevrimiçi kurslar ve seminerler düzenlenerek öğretmenlerin gelişimini sağlama yoluna gidilmektedir.

2.2.2 Türkçe Öğretmenlerinin Sorunları

Türkçe Öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar aslında tüm öğretmenlerin de az çok yaşadıkları ile aynıdır. Tek farkı okuldaki tüm kültürel faaliyetleri de organize etmesinden dolayı daha fazla yorulmaktadırlar. Yaşanan sorunlar genelde veliden, çevreden, öğrenciden, okul yönetiminden, meslektaşların tutum ve tavırlarından, materyal eksikliklerinden, fiziki şartlardan ve sosyo ekonomik durum diye sıralanabilir. Yapılan bu araştırma da bunlara ışık tutacak sonuçlara ulaşılabilecektir.

Türkçe Öğretmenleri en fazla öğrenciden kaynaklı ve idareden kaynaklı sıkıntılar yaşamaktadırlar. Çünkü öğrenci ile derse karşı sorumsuzluk, idare ile de fazla evrak işi vermesinden kaynaklı sorunlar yaşanmaktadır. İdare ile iletişim diğer öğretmenlere göre daha fazladır. Sınıfların kalabalık olması yine öğretmeni olumsuz etkileyecek, öğrenci başına düşen zaman azalacak, öğretmen berki de yapmak istediklerini yapamayacaktır. Okulun bulunduğu çevre de yine öğretmeni olumsuz etkileyebilmektedir. Sosyo ekonomik olarak geri kalmış bir bölgede yapılan öğretmenlikte, öğretmen istediklerini maddi ve manevi olarak gerçekleştiremeyecektir. Okulun yönetim tarzı ve yönetici tarzı, sınıfa giren öğretmeni etkileyecektir. Öğretmenlerin zümrelerden kaynaklanan sorunları da bulunmaktadır.

2.3. İlgili Araştırmalar

Erdoğan ve Gök (2009) anadil olarak Türkçe ile ilgili sınıf öğretmenleri üzerine yapmış olduğu araştırma yapmıştır. Ankara ilinde, toplam 36 sınıf öğretmenine uygulanan araştırmada Türkçenin öğretiminin öğrenciden kaynaklı sorunlar üzerinde durmuştur. Öğrenme ve öğretme sürecinde öğrencilerin zorlandıkları, öğrencilerin ilgisizliği, ders müfredatının ağır olduğu gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Susar, Kırmızı ve Akkaya (2009) yapmış olduğu araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin idareden kaynaklı sorunları üzerinde durmuştur. 47 farklı okulda, 47 Türkçe öğretmenine yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulamıştır. Görüşme formunda yedi adet soru bulunmaktadır. Yapmış olduğu araştırma sonuçları arasında idarenin çok fazla iş yükü verdiği, yarışmalara hep Türkçe öğretmenlerinin öğrencileri

hazırlaması gerektiğinden fazla iş yükü olduğu, idarenin görev dağılımında adaletli davranmadığı gibi bulgulara ulaşılmıştır.

Göçer (2013) yapmış olduğu araştırmasında Türkçenin güncel sorunları üzerinde durmuştur. 72 Türkçe öğretmenine uygulamış olduğu görüşme formu ile elde ettiği sonuçlar arasında Türkçenin özensiz kullanıldığı, yabancı sözcük kullanımının fazla olduğu, Türkçe öğretiminde yetersizlikler olduğu, öğretmen yetiştirmesinde ve hizmet içi ile gelişiminin yeterince yapılmadığı gibi bulgulara ulaşılmıştır.

Susar (2001), “Türkçe Öğretiminde Öğretmen Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar ve Bunun Öğretmen Performansına Etkileri” adlı yapmış olduğu araştırmasını 447 Türkçe öğretmenine problem envanteri uygulamış ve anket survey yöntemi seçmiştir. Araştırmasında ortaya çıkan sonuçlar arasında Türkçe öğretmenlerinin karşılamış olduğu problemlerin, öğrenciden, veliden, programdan, iş yükünden, idareden kaynaklı sorunlar olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Erdem (2007), yapmış olduğu araştırmasında ilköğretim ikinci kademedeki dil öğretiminde yaşanan sorunları belirlemek için bir araştırma yapmıştır. Alan araştırması yöntemi kullanılarak, 257 Türkçe öğretmenine anket formu ile ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları arasında dil bilgisi öğretiminde fiil çatısı, fiilimsi ve birleşik cümlelerde öğrencilerin sıkıntı yaşadığı ancak ses olaylarında öğrencilerin zorluk yaşamadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Coşkun, Gelen ve Kan (2009) , Türkçe dersinde performans ödevleri konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri üzerine araştırma yapmıştır. Hatay ilinde 12 Türkçe öğretmenine yarı yapılandırılmış görüşme formu ile 276 öğrenciye de anket yöntemi ile ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşleri katagorisel ve tümevarımsal olarak analiz edilmiş. Öğretmen görüşleri ışığında performans ödevlerinin amaca hizmet etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak olumlu etkilerinin olduğunu söylemişlerdir. Bu ödevlerin sınıf mevcudu, süre, ailevi durumlar ve öğrenci durumlarından dolayı verimli olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Önal (2010), dil bilgisi öğretimi hakkında Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini incelemiştir. Kırıkkale ilinde toplam 83 Türkçe öğretmenine anket uygulamıştır. Araştırmasında öğretmenlerin görüşlerinde kıdem yılına, yaşına cinsiyetine, mezun olunan bölümüne göre anlamlı farklılıkların olup olmadığını gözlemlemiştir. Araştırma sonucunda dilbilgisi öğretiminin bir sorun olduğu, dilbilgisi öğretiminde farklı yöntemlerin kullanılması gerektiği, dönüte önem verilmesinin yerinde olacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çoban (2015), Türkçe eğitimi ve öğretiminin sorunlarını ve Türkçe öğretmenlerinin sorunları başlıklı bir çalışma gerçekleştirmiştir. 25 Türkçe öğretmenine görüşme formu ile ulaşılmış ve olgu bilim modeli kullanılmıştır. Öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda temalara ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda okuldan kaynaklanan sorunlar, öğrenciden kaynaklanan sorunlar, programdan kaynaklanan sorunlar, okul yönetiminden kaynaklanan sorunlar, fiziki imkânlar ve materyal eksiklikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

3. BÖLÜM -YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Sürecinde Karşılaştıkları Problemler incelemiştir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerini içeren durumlardan faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. “Nitel araştırma araştırmaya katılan katılımcı kişilerin durumlara nasıl anlamlar verdikleri ile ilgilenir. Sonuç kısmı da sayısal verilerden ziyade tanımlama ve detaylı açıklamalar ile ifade edilir (Işıkoğlu, 2005).

3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Katılımcılar Samsun ilinde MEB’ de çalışan Salıpazarı, İlkadım ve Canik ilçelerinde görev yapan Türkçe öğretmenlerinden oluşmaktadır. Şimşek ve Yıldırım (2011) nitel araştırmayı “ gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamıştır. Bu çalışmada toplam 16 katılımcıya yer verilmiştir. Bu katılımcılar, gönüllülük esasına göre Türkçe öğretmenleri arasından seçilmiştir.

Nitel araştırmalardan bir tanesi olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni ile bu araştırma gerçekleştirilmiştir. Olgu bilim yaklaşımı, tamamen yabancı olunmayan ancak tam olarak anlaşılabilen olguları araştırmayı amaçlar (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Bu araştırmada görüşme tekniği Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim sürecinde Karşılaştıkları Problemler ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinin ortaya çıkarılması için bu desen tercih edilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Samsun ilinde görev yapan 16 Türkçe Öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenler seçilirken kota örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. Bu örneklem türü de alt basamaklara ayrılarak görüşmeci seçilmiştir. 16 görüşmeci merkez okul, köy okulu, büyük okul, küçük okul, sınıf mevcudu fazla ve az okul, katılımcıların cinsiyet, kıdem yılı, okul türü, medeni durum, eğitim düzeyi gibi kriterler belirlenerek yüksek düzeyde çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır.

Katılımcıların kişisel ve iş ortamı bilgileri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Cinsiyet	Kadın	11 kişi
	Erkek	5 kişi
Kıdem Yılı	1-5 yıl	0 kişi
	6-10 yıl	1 kişi
	11-15 yıl	7 kişi
	16-20 yıl	7 kişi
	21- üzeri yıl	1 kişi
Medeni Durum	Evli	14 kişi
	Bekâr	2 kişi
Kurum Tipi	Ortaokul	14 kişi
	İmam Hatip	2 kişi
Eğitim Düzeyi	Lisans	15 kişi
	Y. Lisans	1 kişi

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemi ile elde edilmiş ve yapılan çalışmanın amacına uygun olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme formunun güvenilir ve geçerli olması için 16 adet görüşme formu üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Alınan cevaplar ışığında okul yöneticilerinin atanması ve yetiştirilmesi ile ilgili uzman görüşlerinin neler olduğu incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinin neler olduğunu araştırmak için (TÖEÖSKP) görüşme formu geliştirilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken uzman görüşlerine başvurulmamıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplamada kullanılan, form araştırmacı tarafından gerekli araştırmalar yapılarak açık uçlu olarak düzenlenmiştir. Anket formu yüz yüze görüşme ve whatsapp

üzerinden formun gönderilmesi ile yapılmıştır. Uygulanan formda birinci kısımda kişisel bilgiler, ikinci kısımda da sorulan sorulara verilen cevaplar kısmı vardır. Forma katılımında gönüllülük esası uygulanmıştır. Samsun ilindeki ilçelerinden Türkçe öğretmenlerinden veriler toplanmaya çalışılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Uygulanan görüşme formu ile elde edilenler içerik analizi yoluyla incelenmiştir. Şimşek ve Yıldırım'a içerik analizinin amacının elde edilenlerin kavramsal olarak ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda birbirine benzeyen veriler temalar haline getirilerek anlaşılacak şekilde gruplanıp açıklanır. İçerik analizi; a) verilerin kodlanması, b) temaların bulunması, c) kodların ve temaların düzenlenmesi, d) bulguların tanımlanması ve yorumlanması olarak dört aşamada gerçekleştirilir (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Araştırmada görüşme formu ile elde edilen cevaplar incelenmiş ve kodlar verilmiştir. Bu kodlar belli gruplamalara göre ayrılmış ve temalara ulaşılmıştır.

Veri analizini yapmaya başlamadan önce katılımcıların görüşleri baştan sona soru soru okunarak, bir bakış açısı elde edilmeye çalışılmıştır. Okuma işleminden sonra sistematik kodlama yapılmış, kelime öbekleri ve cümleler seçilmiştir. Cümlenin içindeki gizli anlamlar açığa çıkarılmaya çalışılmış, katılımcıların söylemek istediklerini daha anlamlı hale getirmek için, araştırmacı tarafından katılımcıların söylemek istediklerini karşılayacak kavramlar kullanılmıştır. Bu işlemler yapıldıktan sonra, kodlar adlandırılmaya başlanmış ve temalara ulaşılmıştır. Verilerin analizi ile elde edilen temalar bulgular kısmında işlenmiş ve katılımcıların görüşlerinden de alıntılar yapılmıştır. Katılımcıların görüşleri önyargısız olarak değerlendirilmiştir.

4. BÖLÜM - BULGULAR

4.1. Görevinizi Yaparken Okul İdaresi İle Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?

Katılımcılara “Görevinizi Yaparken Okul İdaresi İle İlgili Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?” sorusu sorulduğunda, Öğretmenler farklı farklı bakış açıları geliştirmişlerdir. Takdir edilmemek, evrak işi fazlalığı, İdarenin destek olmaması, görev dağılımlarındaki adaletsizlikten bahsetmişleridir. Yine aralarında İdare ile sorun yaşamadım diyenlerin sayısı da fazladır. Bu durum da tablo 2’ de gösterilmiştir.

Tablo 2. Okul İdaresi İle Yaşanan Sorunlar Tablosu.

Temalar	f
1- Takdir Edilmek	5
2- Sorun Yaşamadım	4
3- Evrak İşi	4
4- Destek Olmama	3
5- Sorun Yaşamadım	3

Öğretmenlerin yaptıkları işlerden dolayı takdir edilmesi, evrak iş ve işlemlerinin idare tarafından azaltılabilmesi, öğretmenlere her konuda okul içinde destek olunması, idare tarafından öğretmenlere görev dağılımı yapılırken adaletli olunması, Türkçe öğretmenlerinin idare ile yaşamış olduğu olumsuz durumları ortadan kaldıracaktır.

Katılımcıların bazılarının görüşleri şunlardır;

K1: Yapacağım etkinliklere destek olmamaları, evrak ile uğraştırıp etkinliklerden uzak durmamıza neden olmaları, veli yâda farklı kişilerle yaşanan sorunlarda arkamda durmaması,

K2: Tüm sosyal aktivitelerde Türkçe öğretmenlerine yüklenilmesi,

K3: Bu zamana bariz bir sorun yaşamadım,

K4: Sınava dönük başarı beklentisi, deneme sınavlarından sonra hesap verme mekanizması olarak görülmek. Eğitimdeki kalite kaybının yalnız öğretmene bağlanması sorun,

K5: Anlayışsızlıklar çalışmalarından dolayı takdir edilmemek,

K7: Taleplere karşı hiçbir şey yapmamaları,

K8: Anlaşılma ve yeterli takdir cümleleri ile motive edilmemek. Kendileri olmasa (özellikle okul müdürü) işimizi düzgün yapmayacağımızı düşünmeleri ve hissettirmeleri,

K10: Fiziki unsur-derslik yetersizliği,

K11: İdarecilerin yeniliklere açık olmaması,

K13: Otoriter,

K16: Okul idarelerinin Türkçe Öğretmenlerini her işi yapan program sunan tüm yazıları yazan öğretmenler olarak değerlendirmeleri çatışmaya sebep oluyor. Hakkaniyetli görev dağılımı yapılmaması soruna sebep oluyor,

4.2. Görevinizi Yaparken Zümrelerinizden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?

Katılımcılara “ Görevinizi Yaparken Zümrelerinizden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?” sorusu sorulduğunda, Öğretmenler farklı farklı bakış açıları geliştirmişlerdir. Paylaşım içinde olmama, paylaşmayı öğretmenlerin bilmemesi, okul içinde alınan kararlara ve zümre öğretmenler kurulunda alınan kararlara riayet dilmemesi, bazı öğretmenlerin sorumluluktan kaçmaları, öğretmenler arasında kıskançlık olması gibi cevaplar vermişlerdir. Yine aralarında zümrem ile sorun yaşamadım diyenlerin sayısı da fazladır. Bu durum da tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. Zümrelerden Kaynaklı Sorunlar Tablosu.

Temalar	f
1- Sorun Yok	8
2- Paylaşım İçinde Olmama	3
3- Kararlara Riayetsizlik	3
4- Sorumluluktan Kaçma	1
5- Kıskançlık	1

Türkçe öğretmenleri arasında okul idaresince olumlu iklimin oluşturulması, öğretmenler arası diyalog ve iletişim eksikliklerinin giderilmesi, sorumlulukların eşit şekilde zümre öğretmenlere dağıtılması, zümrelerin birbiriyle uyumunu arttıracak ve bu durum da zümre ile yaşanan sorunların ortadan kalkmasına vesile olacaktır.

Katılımcılardan bazılarının görüşleri şunlardır;

K1: Kıskançlık, paylaşım içerisinde olmama, idareye yakınlığını kullanarak angarya gördüğü işleri bana yüklemesi, iyi olan sınıfları alarak daha iyi öğretmen izlenimi vermesi,

K2: Alınan kararlara herkesin riayet etmemesi,

K3: Beni çok zorlayan bir zümrem olmadı,

K5: Çok kalabalık bir zümre olduğumuzdan fikir ayrılıkları yaşıyoruz,

K8: Bugüne kadar zümrelerimle sadece bir kere sorun yaşadım. O da DYK derslerinin dağılımında yaşandı. Ve kura yöntemi ile çözüldü.

K10: Zaman kaynaklı iletişimsizlik-ders yoğunluğu nedeniyle,

K11: Zayıf iş birliği, Sorumluluktan kaçma,

K16: Eğer zümremiz özellikle belirli gün ve haftalar, kütüphane düzenlenmesi ortak sınav hazırlanması gibi ortak konularda görev ve sorumluluk almak istemiyorsa iş yükünün dengeli dağılımını etkiliyor ayrıca okula karşı olumsuz tutum takınılmasına sebep oluyor.

4.3. Görevinizi Yaparken Veliden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?

Katılımcılara “ Görevinizi Yaparken Veliden Kaynaklı Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?” sorusu sorulduğunda, Öğretmenler genel anlamda velilerin çocuklarına karşı ilgisizliğinden bahsetmişlerdir. Ayrıca öğretmeni suçlama, sınırlarını bilmeme, tartışma gibi cevaplar vermişlerdir. Bu durum da tablo 4’ de gösterilmiştir.

Tablo 4. Veliden Kaynaklı Sorunlar Tablosu

Temalar	f
1- Öğrencilerine İlgisizlik	12
2- Öğretmeni Suçlama	5
3- Sınırlarını Bilmeme	2
4- Tartışma	2

Okul idarelerinin velilerle, ilgili seminer, panel, kurs, veli toplantıları gibi çalışmaları daha fazla organize ederek, velilerin okula ve öğrencisine karşı olan olumsuz durumların azalmasına ve öğrencisine karşı ilgisinin artmasını sağlayacaktır.

Katılımcıların görüşleri şunlardır;

K1: Öğrenci sorunlarıyla ilgisiz olmaları, okula gelmeleri, okula gelen velilerin ilgisini çocuğun başarısı yerine öğretmeni suçlama ve tartışma yaratan üzerine olması,

K2: Türkçe dersinin kolay olduğunu düşünerek öğrencisinin aldığı notu beğenmeyip gereksiz sorgulama yapması,

K3: Veliler çok ilgili değil, öğrencileri takip etmiyor, eğitim sürecine olumlu bir katkıları yok, kendi yapmaları gereken şeyleri dahi öğretmenden bekliyor,

K4: Evde sürdürülmesi gereken okuma alışkanlığı, konu tekrarı vs. konuların ihmal edilmesi, öğrencilerin konuşma, okuma, yazma becerilerinin göz ardı edilmesi,

K5: Velinin haddini ve hakkını tam olarak bilmemesi,

K6: Öğrencilerle yeteri kadar ilgilenmemekte ve yaptıkları yanlışları düzeltmek yerine görmezden gelmektedirler,

K7: Duyarsızlık,

K8: Velinin öğrencinin eğitiminde etkin olmaması. Okulda geliştirilen olumlu davranışı pekiştirecek bir davranışta bulunmaması hatta olumsuz davranışlarda bulunarak okulda yapılanı yıkması. Çocuklarının her istediğini yapmayı onları sevmek olarak görmeleri. Kendileri yorulmadan okulun çocuklarını eğitmesini beklemeleri. Küçük keyifleri için harcadıkları paraları eğitim için harcamamaları. Bir futbol kulübüne verdikleri emekleri çocuklarına vermemeleri. Ekran karşısında çocuklarını yalnız ve savunmasız bırakmaları,

K9: Düzenli öğrenci takibinin yapılmaması,

K10: Yetersiz iletişim-yoğun çevre koşulları nedeniyle,

K11: Öğrenciler ile yeterince ilgilenilmemesi, Okul toplantılarına katılımın az olması,

K12: Bazı velilerin konuyu tam bilmeden öğretmeni suçlaması,

K13: Müdahaleci olmaları,

K15: Anlayışsız davranmaları, ilgisiz olmaları,

K16: Öğrenci velilerinin öğrencilerini takip etmemesi, evde kitap okuma alışkanlığının kazanılması için öğrencilerine olumlu örnek olmamaları, yaşanan sorunlarda öğretmeni dinlemeden öğrenci beyanıyla derse ve öğretmene karşı olumsuz tutum geliştirmeleri sorun teşkil etmektedir. Ayrıca velilerin veli toplantısına gelmemeleri de öğrencilerin takipleri açısından sorun teşkil etmektedir.

4.4. Görevinizi Yaparken Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar Nelerdir?

Katılımcılara “Görevinizi Yaparken Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar Nelerdir?” sorusu sorulduğunda, öğretmenler genel anlamda öğrencilerin ilgisizliğinden, öğrencilerin kitap okumamasından, öğrencilerin ödev yapmamasından ve öğrencilerin saygısızlığından bahsetmişlerdir. Bu durum da tablo 5’ de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar Tablosu.

Temalar	f
1- Öğrencilerin İlgisizliği	12
2- Kitap Okumama	6
3- Ödev Yapmama	5
4- Saygısızlık	2

Okul idarelerinin velilerle, ilgili seminer, panel, kurs, veli toplantıları gibi çalışmaları daha fazla organize ederek, öğrencilerinin ilgisizliği, kitap okumaması, ödevlerini yapmaması, saygısızlık yapmaları gibi konularda velilere gerekli açıklamaların yapılması, velilerin öğrencilerini daha iyi takip etmelerini sağlayacak, bu durum da öğrenciden kaynaklanan sorunları en aza indirecektir.

Katılımcıların görüşleri şunlardır;

K1: Öğrencilerin derslere katılmak istememesi, derslerde devamsızlık günlerinin artması, verilen ödevleri yapmamaları ve kitap okuma alışkanlığı oluşturmak ta zorlanması,

K2: Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmemeleri (materyal eksikliği),

K3: Yeni nesil çocukların çok fazla ahlaki zafiyetleri var, görev ve sorumluluk duyguları neredeyse hiç yok, vatan millet sevgisi neredeyse hiç gelişmemiş bunlar beni görevimde zorluyor,

K4: Okuma ve anlamada yüzeysellik, yenildiğini kabul edememe, ezberci bakış açısı,

K5: Öğrencilerin şımarıklıkları,

K6: Öğrenciler yeteri kadar sorumluluk almamakta, yaptıkları görevleri ise özensiz sadece yapmış olmak için yapmaktadırlar. Ergenlik döneminde bulunmaları sebebiyle saygısızlık yapabilmektedirler. Birbirleriyle iletişimlerinde sorunlar vardır. Sosyal medya sebebiyle zamanlarını boşa harcamakta, dikkat eksikliği ve odaklanmada sorunlar yaşamaktadırlar. Kitap okumayı tercih etmemektedirler,

K7: Sorumsuzluk

K8: Sorumluluk duygularının olmaması. Tekrar yapmamaları. Yanlış yaparım korkusu ile hiçbir şeyi denememeleri. Mücadele etmeyi sevmemeleri. Sadece eğlenmek istemeleri. Amaçlarının olmayışı,

K9: İlgisizlik, kitap okuma alışkanlıklarının olmaması, ders takibinin yapılmaması, yaş ile ilgili sıkıntılar,

K10: Dikkat dağınıklığı-kitap okuma alışkanlığı,

K11: Öğrencilerin ilgisizliği ve sorumsuzluğu,

K12: Çok kuralsız davranmaları, birbirlerine saygı duymamaları,

K13: İsteksizlik,

K15: Gereksiz konuşmaları, ödev yapmamaları,

K16: Son yıllarda öğrencilerin yazı yazmak istememesi öğretmenlerini dinlememeleri en büyük problemlerden bir tanesidir bunun dışında öğrencilerin dersle ilgili soru çözerken sıkılmaları, okuma alışkanlığı kazanamadıklarından uzun paragrafları okumak istememeleri, evde tekrar etmemeleri ayrıca düzenli defter tutma alışkanlıklarını kazanamaması dersin öğretilmesi açısından sorun teşkil etmektedir,

4.5. Görevinizi Yaparken Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlar Nelerdir? (Materyal ve Donatım)

Katılımcılara “ Görevinizi Yaparken Okulun fiziki şartlarından kaynaklı sorunlar nelerdir?” sorusu sorulduğunda öğretmenler, kütüphane yetersizliği, konferans salonunun olmaması, sınıfların kalabalık olması, materyal eksikliği, Türkçe sınıfının olmaması gibi cevaplar vermişlerdir. . Bu durum da tablo 5’ de gösterilmiştir.

Tablo.5. Fiziki Şartlar Tablosu.

Temalar	f
1- Kütüphane Yetersizliği	5
2- Konferans Salonu Olmaması	3
3- Sınıfların Kalabalık Olması	3
4- Materyal Eksikliği	2
5- Türkçe Sınıfının Olmaması	2
6- Mekânın Dar Olması	2

Okulların fiziki kapasitelerinin artırılarak sınıflardaki öğrenci sayısının düşürülmesi, okullar planlanırken öğrencilerin sunum yapabilecekleri alanların oluşturulması, her okulda küçük de olsa bir konferans salonunun olması, her okulda tam donanımlı Türkçe sınıflarının olması, Türkçe dersinin öğretiminde okuldan kaynaklanan olumsuzlukları en aza indirecektir.

Katılımcılardan bazılarının görüşleri şunlardır;

K1: Kütüphanelerin ve içerisinde bulunan kitapların öğrenci seviyesine uygun olmaması ya da yetersiz sayıda olması. Sınıfların kalabalık olması,

K2: Sınıfların kalabalık mekânın dar olması,

K3: Bir Türkçe sınıfım olsun isterdim,

K4: Kütüphanemiz ve okuma salonumuz istenilen düzeyde aktif değil, okulumuzda bir konferans salonu yok, sahne ile ilgili etkinliklerin yapılması mümkün olmuyor,

K5: Materyal bulmak için yeterli bütçenin olmaması,

K6: Yeteri kadar donanımlı bir kütüphanemiz yoktur, sınıflar küçük ve drama yapmaya uygun bir yerimiz yok. Yeterli miktarda soru kaynaklarına sahip değiliz.

Etkinliklerimizi sergileyecek konferans salonumuz yok,

K7: Fotokopi çekememek ve soğuk olması,

K8: Konferans (tiyatro) salonu ve büyük bir kütüphanesinin olmayışı,

K9: Sınıf mevcutlarının kalabalık olması,

K10: Ders içeriğine uygun etkinliklerin sadece dijital ortamda bulunması,

K11: Türkçe sınıflarının olmaması, öğrencilerin konuşma ve dinleme becerileri geliştirecek alanların bulunmaması,

K13: Öğrencilerin sosyal yönlerini destekleyici alanların olmaması,

K14: Sosyal yönlerini destekleyici alanların olmaması,

K16: Okullarda artık materyal sorunu kalmasa da kütüphanelerdeki kitapların güncellenmesi ve zenginleştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin ilgisi çekecek kitap sayısı yetersizdir,

5. TARTIŞMA-SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Yapılan araştırmalar ışığında ve uygulanan görüşme formu birlikte değerlendirildiğinde Türkçe öğretmenlerinin genel anlamda iş yükünden, velilerin ilgisizliğinden, idarenin tavrından, takdir edilmemekten, zümrelerin bazen paylaşım içinde olmamasından, öğrencilerin ilgisizliğinden, öğrencilerin kitap okumama ve ders yapmama durumlarından, fiziki imkânlardan mustarip oldukları görülmektedir. Okul idarelerinin motivasyonu artırıcı davranması, adil ve demokratik davranması, iş yükü anlamında öğretmeni rahatlatması, görevleri eşit şekilde dağıtması, velilerin motivasyonunu arttırarak okula bakışlarını ve öğrencileri ile ilgilerinin arttırılması için çalışmalar yapması yerinde olacaktır.

Susar (2001), “Türkçe Öğretiminde Öğretmen Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar ve Bunun Öğretmen Performansına Etkileri” adlı yapmış olduğu araştırmasını Türkçe öğretmenine problem envanteri uygulamış ve anket survey yöntemi seçmiştir. Araştirmasında ortaya çıkan sonuçlar arasında Türkçe öğretmenlerinin karşılamış olduğu problemlerin, öğrenciden, veliden, programdan, iş yükünden, idareden kaynaklı sorunlar olduğu gibi sonuçlara ulaşmıştır. Bu araştırma ile su anki ulaşılan bulguların birçoğu aynıdır. İdareden, veliden öğretmenden, iş yükünden kaynaklı sorunlar olduğu bu araştırmada da ortaya çıkmıştır.

Erdem (2007), yapmış olduğu araştirmasında ilköğretim ikinci kademedeki dil öğretiminde yaşanan sorunları belirlemek için bir araştırma yapmıştır. Alan araştırması yöntemi kullanılarak Türkçe öğretmenine anket formu ile ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları arasında dil bilgisi öğretiminde fiil çatısı, fiilimsi ve birleşik cümlelerde öğrencilerin sıkıntı yaşadığı ancak ses olaylarında öğrencilerin zorluk yaşamadığı bulgularına ulaşılmıştır. Aslında çalışmalar çok farklıdır. Ancak burada öğrenci kaynaklı temanın da olabileceği düşünülerek öğrenci ilgisizliği ve öğrencilerin okuma alışkanlıklarının olmaması gibi sonuçlarla bağlantı olabilecektir.

Türkçe öğretmenleri Türkçe öğretimi sırasında öğrencilerin ilgisizliği bir sorun olarak görülmektedir. Bu sorun Erdoğan ve Gök (2009) Türkçenin öğretiminin öğrenciden kaynaklı sorunlar üzerinde durmuştur. Öğrenme ve öğretme sürecinde

öğrencilerin zorlandıkları, öğrencilerin ilgisizliği, ders müfredatının ağır olduğu gibi sonuçlara ulaşmıştır. Her iki araştırma sonuçları arasında öğrencilerin ilgisizliği göze çarpmaktadır. Bu çalışma ikinci kademe öğretmenleri arasında yapılmış olup birinci kademe öğrencilerinin de ilgisiz olduğu görülmektedir.

Susar, Kırmızı ve Akkaya (2009) yapmış olduğu araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin idareden kaynaklı soranları üzerinde durmuştur. Görüşme formunda yedi adet soru bulunmaktadır. Yapmış olduğu araştırma sonuçları arasında idarenin çok fazla iş yükü verdiği, yarışmalara hep Türkçe öğretmenlerinin öğrencileri hazırlaması gerektiğinden fazla iş yükü olduğu, idarenin görev dağılımında adaletli davranmadığı gibi bulgulara ulaşılmıştır. Yapılmış olan bu araştırma sonuçları ile su anki araştırma sonuçları arasında paralellik bulunmaktadır. İdarenin öğretmene destek olmaması, evrak işinin fazla olması, takdir edilmemek, motive edilmemek, görev dağılımında adaletsizlik gibi sonuçlar birbirleri ile örtüşmektedir.

Coşkun, Gelen ve Kan (2009) , Türkçe dersinde performans ödevleri konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri üzerine araştırma yapmıştır. Öğretmenlerin görüşleri katagorisel ve tümevarımsal olarak analiz edilmiş. Öğretmen görüşleri ışığında performans ödevlerinin amaca hizmet etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak olumlu etkilerinin olduğunu söylemişlerdir. Bu ödevlerin sınıf mevcudu, süre, ailevi durumlar ve öğrenci durumlarından dolayı verimli olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar ile yapılan araştırma sonuçları arasında bulunan öğrencilerin ödev yapmaması, sınıfların mevcudunun fazla olması, veliden kaynaklı durumlar temaları ile örtüşmektedir.

Önal (2010), dil bilgisi öğretimi hakkında Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda dilbilgisi öğretiminin bir sorun olduğu, dilbilgisi öğretiminde farklı yöntemlerin kullanılması gerektiği, dönüte önem verilmesinin yerinde olacağı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçları ile bir bağlantısı bulunmamaktadır. Ancak Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde yaşamış olduğu farklı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Göçer (2013) yapmış olduğu araştırmasında Türkçenin güncel sorunları üzerinde durmuştur. Türkçe öğretmenine uygulamış olduğu görüşme formu ile elde ettiği sonuçlar arasında Türkçenin özensiz kullanıldığı, yabancı sözcük kullanımının fazla olduğu, Türkçe öğretiminde yetersizlikler olduğu, öğretmen yetiştirmesinde ve hizmet içi ile Türkçe öğretmenlerinin gelişiminin yeterince yapılmadığı gibi bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında aslında bire bir bu araştırma sonuçları ile örtüşmemektedir. Ancak Türkçe öğretmenlerinin yaşamış oldukları sorunlar ile ilgili görev başındayken hizmet içi eğitimler düzenlenmesi sorunları azaltacaktır.

Çoban (2015), Türkçe eğitimi ve öğretiminin sorunlarını ve Türkçe öğretmenlerinin sorunları başlıklı bir çalışma gerçekleştirmiştir. Öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda temalara ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda okuldan kaynaklanan sorunlar, öğrenciden kaynaklanan sorunlar, programdan kaynaklanan sorunlar, okul yönetiminden kaynaklanan sorunlar, fiziki imkânlar ve materyal eksiklikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Yine yapılan bu araştırma sonuçları ile tamamen aynı sonuçları içermektedir. Sadece program sonucu bu araştırmada bulunmamaktadır. Okuldan kaynaklanan materyal eksikliklerinden kaynaklanan, öğrenciden kaynaklanan idareden kaynaklanan sorunlar açısından paralellikler göstermektedir.

Akkız Yiğit (2019) yapmış olduğu tez çalışmasında, Türkçe öğretiminde uygulamada karşılaşılan güncel sorunlar üzerine 69 sınıf öğretmenine ulaşılmıştır. Yapmış olduğu araştırma sonucunda ders kitaplarında sıkıntılar olduğu, öğrencilerin okuma alışkanlığının olmadığı gibi belli başlı sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada elde edilen öğrencilerin okuma alışkanlığı bulunmaması sonucu ile bu çalışma sonucu birbirine benzemektedir.

Saraçoğlu (2020) yapmış olduğu tez çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların, sorunlara yönelik eleştiri ve önerilerin sosyal medya üzerinden incelenmesi konusunda araştırma yapmıştır. Araştırmaya sosyal medyadaki bir Türkçe öğretmenleri gurubunun incelenmesi olarak nitel bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçları arasında öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmada sıkıntılar olduğu, öğrencilere okuma becerisi kazandırılmadığı, okullarda düzenlenecek

etkinlikler için yeterli alanların olmadığı, iş yükünün fazla olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonuçları ile yapılmış olan araştırma sonuçlarında benzerlikler bulunmaktadır.

Kayman (2021), Türkçe öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri üzerine yapmış olduğu araştırma makalesinde 25 Türkçe öğretmenine ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre, yapmış olduğu araştırmanın sonuçları şu şekildedir. Ders kitaplarının yetersizliği, öğrenci seviyesine uygun olmaması, öğretmenlerin hizmet içi seminer eksikliği, fiziksel altyapı yetersizlikleri, öğrencilerin ve velilerin ilgisizliği, öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının olmaması, ekonomik nedenlerin dersi etkilediği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan bu araştırma sonuçlarında bulunan fiziki yetersizlik, veli ve öğrenci ilgisizliği, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığının olmaması, hizmet içi faaliyetlerin az olması gibi ulaşılan bulgular birbiri ile örtüşmektedir.

5.1 Sonuçlar

Bu çalışmada, Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili öğretmen görüşleri koyulmaya çalışılmıştır. Öğretmenler ile yapılan çalışmada sonucunda, Türkçe öğretmenlerinden evrak ve iş yükü anlamındaki yüklerinin fazla olduğunu ve idare tarafından belirli görevlerin hakkaniyetle dağıtılmadığını beyan etmişlerdir. Türkçe öğretmenleri genel olarak idarelerin kendilerini motive etmemesinden, destek olmamasından ve görev dağılımının adil yapılmamasını sorun olarak görmektedirler.

Birçok öğretmen zümreleri arasında sorun yaşamadığını belirtmesine rağmen bazı katılımcılar da zümrelerin paylaşım içinde olmamasını, zümreler arasında iletişim eksiklerinin olduğunu ve kıskançlıkları bir sorun olarak görmektedir.

Öğretmenler veliden kaynaklı sorunlar olarak velilerin ilgisizliğini, öğretmene karşı tavırların yanlışlığını, bir olay veya durum karşısında hemen öğretmenin suçlanmasını, velilerin okul içinde ve öğretmen ile konuşurken sınırlarını bilmemesini, sorun olarak görmektedirler.

Öğretmenler öğrenciden kaynaklı sorunlar olarak öğrencilerin derse karşı ilgisizliği, Türkçe dersini kolay zannetmelerini, öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının olmamasını, kitap okuma alışkanlığı olmadığı için de diğer derslerde de sorunlar yaşandığını, öğrencilerin verilen görev ve ödevleri yapmadıkları ve öğrencilerin çok saygısız oldukları gibi sorunlara değinmişlerdir.

Katılımcı öğretmenler fiziki şartlardan kaynaklı sorunlar olarak kütüphanelerin olmamasını veya yetersiz olmasını, konferans salonlarının olmamasını, sınıfların kalabalık olmasını, okulda ders esnasında kullanılacak materyallerin az olmasını, okullarda ayrı bir Türkçe sınıfının olmamasını, mekânların dar olmasını sorun olarak görmektedirler.

Yapılan araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili öğretmen görüşleri ışığında yaşanan problemlerin ortadan kaldırılabilmesi veya en aza indirilebilmesi için aşağıdaki maddelenen sonuçlar çıkmaktadır.

- 1- Öğretmenler arası evrak işlerinin adil ve eşit dağıtılması sağlanmalıdır,
- 2- İdarelerin Türkçe öğretmenlerinin motivasyonunu artırıcı faaliyetler yapması ve takdir edilmesi gerekmektedir,
- 3- Öğrencilerin motivasyonunu artırıcı ve öğrencilerin derse karşı ilgisizliğini azaltıcı, yöntem ve tekniklerin kullanılması ve geliştirilmesi gerekmektedir,
- 4- Öğrencilere okuma alışkanlığının kazandırılması için farklı etkinlikler ve motivasyonu artırıcı çalışmalar yapılmalıdır,
- 5- Velilerin okula ve öğrencisine ilgisizliğini ortadan kaldıracı çalışmalar yapılmalıdır,
- 6- Sınıflardaki öğrenci sayısı düşürülmelidir,

- 7- Fiziki imkânların yetersizliği (kütüphane, konferans salonu, sunum alanları ve Türkçe sınıfları, materyal eksikliği) yeni yapılacak okullarda veya tamirat-tadilat yapılacak okullarda geliştirilmelidir.

5.2 Öneriler

Türkçe öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde elde edilen bulgu, tartışma ve sonuçlara dayalı öneriler geliştirilmiştir. Geliştirilen öneriler Araştırmaya Yönelik Öneriler ve Araştırmacılara Yönelik Öneriler alt başlıkları halinde aşağıda verilmiştir.

5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler

- 1- Okul idareleri Türkçe öğretmenleri arasında görev dağılımı yaparken, adil ve eşit şekilde görev dağılımı yapması yerinde olacaktır.
- 2- Zümrelerin kendi içinde uyumunu, iletişimini ve motivasyonunu artırıcı faaliyetler düzenlenmelidir.
- 3- Öğrencilerin derse ilgisini arttırmak için, ders işlenişi sırasında farklı yöntem ve teknikler ile farklı materyallerin kullanımı sağlanmalıdır.
- 4- Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için, okul içinde farklı etkinlikler yapılarak öğrenci teşvik edilmelidir.

5.2.1 Araştırmacıya Yönelik Öneriler

- 1- Bu araştırma Samsun İlinde görev yapan 16 Türkçe öğretmeni ile yapılmış olup, daha kapsamlı ve daha fazla öğretmen katılarak bir araştırma yapılabilir.
- 2- Bu araştırma sadece Türkçe öğretmenleri arasında yapılmış olup, idareci, öğrenci ve veli katılarak da daha kapsamlı bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Ağar, M. E. (2004). *Türkçe Öğretiminin Tarihçesi*. Journal of Human Sciences, 1(1).
- Akyol, H. (2006), *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Ankara.
- Akkız Yiğit, F. (2019). *Türkçe Öğretiminde Uygulamada Karşılaşılan Güncel Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Amasya.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. Milli Eğitim Yayınları. Ankara.
- Bursalıoğlu, Ziya. 2013. *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çoban, A. (2015). *Türkçe Eğitimi ve Öğretiminin Sorunları*. Journal of Turkish Language and Literature, 2(1), 121-138.
- Coşkun, E., Gelen, İ. ve Kan, M. O. (2009). *Türkçe Derslerindeki Performans Ödevleri Konusunda Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(11), 22-55.
- Demirbaş, E. (2007). *Cumhuriyet Dönemi Türkçe Öğretimiyle Günümüz Türkçe Öğretiminin Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Dönmezer, S. (1997). *Türkiye Cumhuriyeti Devletine Yönelik Bozguncu Hareketler Ve Tehtitler*. Ankara.
- Dursunoğlu, H. (2006). *Cumhuriyetin İlânından Günümüze Türkçe ve Edebiyat Öğretiminin Orta Öğretimdeki Tarihî Gelişimi*. Milli Eğitim Dergisi. Ankara.

- Erdem, İ. (2007). *İlköğretim II. Kademedeki Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, Tolga ve Gök, Bilge (2009). *Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik öneriler: Ankara örneği*. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3 (36), 1-16.
- Girgin, Y. (2011). Cumhuriyet dönemi (1929-1930, 1949, 1981) ortaokul Türkçe öğretimi programlarının içerik, genel ve özel amaçlarıyla karşılaştırmalı gelişim düzeyi. Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(1), 11-26.
- Göçer, Ali (2013). *Türkçe Öğretmen Adaylarına Göre Türkçenin Güncel Sorunları*. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı, 6(11). 491 515.
- Gümüş, O. ve Buluç, B. (2007). *İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Türkçe Dersinde Akademik Başarıya Etkisi Ve Öğrencilerin Derse İlgisi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, S 49, 7-30.
- Güneş, F. (2011). *Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C 8, S 15, 123-148.
- Işıkoğlu, N. (2005)" <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/50196/egitimde-nitel-arastirma> Nesrin IŞIKOĞLU (Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli, Türkiye
- Kavcar, C. (1999). "Nitelikli Öğretmen Sorunu", "Öğretmen Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu". Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, İzmir.

- Kayman, F. (2021). *Türkçe Öğretmenlerinin Meslek Hayatlarında Yaşadıkları Sorunlar Ve Bunlara Yönelik Çözüm Önerileri*. *Turkish Studies - Education*, 16(2), 977-995. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.50570>
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB. (2019). *Türkçe Ders Programı*. Ankara
- Önal, M. E. (2010). *Türkçe Öğretmenlerinin İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleştirilen Dil Bilgisi Öğretimi Hakkındaki Görüşleri (Kırıkkale İl Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Saraçoğlu, K. (2020). *Türkçe öğretmenlerinin karşılaştıkları Sorunların, sorunlara yönelik eleştiri ve Önerilerin sosyal medya üzerinden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sever S. (2001). *Öğretim dili olarak Türkçenin Sorunları Ve Öğretme-Öğrenme Sürecindeki Etkili Yaklaşımlar*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, C 34, S 1, 11-22.
- Susar Kırmızı, Fatma ve Akkaya, Nevin (2009). *Türkçe öğretimi programında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (1) 25, 42-54
- TKK. (2014). *Öğretmenlik Alanları, Ders Okutma Ve Atama*. 20/02/2014 tarihli ve 9 sayılı Kurul kararı, Mart 2014-2678 sayılı Tebliğler Dergisi
- Yaşar, G. ve Topçuoğlu Ünal, F. (2016). *Türkçe Dersi Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik Tutum Ölçeği: Bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 12 (5), 1041-1055.
- Yildirim, A., & Simsek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8th ed.). Ankara: Seckin Yayınevi.

Yıldırım, İ. (2019). Using Facebook Groups to Support Teachers' Professional Development. *Technology, Pedagogy and Education*, 28(5), 589-609.

YÖK. (2018).

https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Turkce_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

Yurtseven Yılmaz, H. (2018). *Türkçe öğretmenleri için bir mesleki gelişim programı tasarısı* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yüksel, S. (1998). *Okula Dayalı Program Geliştirme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 4(4), s. 513-525.

EKLER

EK 1. Görüşme Formu

Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Sürecinde Karşılaştıkları Problemler

Bölüm 1- Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: KadınErkek
2. Medeni Durum : BekarEvli
3. Kıdem Yılıınız:1-56-1011-15 16-20 21 ve üstü
4. Eğitim Düzeyiniz: ...LisansY. Lisans Doktora
5. Çalıştığınız Eğitim Kurumu:Ortaokulİmam Hatip

Bölüm 2- Görüşme Soruları

- 1- Görevinizi yaparken okul idaresi İle yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 2- Görevinizi yaparken zümrelerinizden kaynaklı yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 3- Görevinizi yaparken veliden kaynaklı yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 4- Görevinizi yaparken öğrencilerden kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 5- Görevinizi yaparken okulun fiziki şartlarından kaynaklı sorunlar nelerdir?
(Materyal ve donanım)

Ek 2. Özgeçmiş

Adı Soyadı	Emrah DURSUN
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri: Çarşamba 20.11.1986
İletişim Bilgileri	E-posta: emrahdursun@live.com
Öğrenim Bilgileri	Lise : Çarşamba Anadolu Lisesi SAMSUN Lisans: Eğitim Fakültesi Üniversitesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi
İş Deneyimi	2008-2012 Milli Eğitim Bakanlığı Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Şaphane ilköğretim okulu Öğretmen 2012-2013 Milli Eğitim Bakanlığı, Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğü Merkez İlköğretim Okulu Öğretmen 2013-2014 Milli Eğitim Bakanlığı Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğü Atatürk Ortaokulu Müdür Yardımcısı 2014-2015 Milli Eğitim Bakanlığı Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğü Atatürk Ortaokulu Öğretmen 2015-2016 Milli Eğitim Bakanlığı Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü Bereket Ortaokulu Öğretmen 2016-2022 Milli Eğitim Bakanlığı Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü Salıpazarı İmam Hatip Ortaokulu Müdür Yardımcısı 2023-halen Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Gökçeli Ortaokulu Müdür Yardımcısı